

Očevi i majke

Muškarci su jednako sposobni brinuti se za djecu kao i žene: kada imaju jednaku podršku, kada im se pruže iste prilike, muškarci i žene razvijaju vještine za brigu i bavljenje s djetetom jednakom brzinom, i čini se da ne postoji biološka razlika u osjetljivosti prema djeci (Lamb i sur., 1987.) i kapacitetu za pružanje bliskosti i pažnje (Parke, 2008.). Istraživanje je pokazalo da očevi jednako kao i majke uspijevaju s velikom točnošću prepoznati plač svoga novorođenčeta među plačevima ostale novorođenčadi (Gustafsson i sur., 2013.).

Dok muškarac čuva maleno dijete (npr. nosi ga u naručju), u njega se događaju biokemijske promjene u organizmu koje mu olakšavaju pokazivanje nježnosti i povezivanje s djetetom. Stoga se *pretvaranje muškarca u oca* najbolje postiže pružanjem mnogobrojnih prilika ocu za brigu o djetetu, od ranih dana. Što prije očevi prime svoju bebu u naručje, to prije izvješćuju da osjećaju ljubav i toplinu prema njoj (Sullivan, 1999.). Što se više očevi bave svojom djecom, to su zadovoljniji i osjetljiviji prema njima (Barclay i Lupton, 1999.).

Tri uloge oca

Lamb i suradnici definiraju tri važne sastavnice roditeljske uloge oca (Lamb i sur., 1987.):

ODGOVORNOST: Preuzimanje odgovornosti za zadovoljavanje djetetovih tjelesnih i zdravstvenih potreba, donošenje odluka vezanih uz brigu o djetetu te ispunjavanje roditeljskih poslova i zadaća (npr. hranjenje, kupanje, odvođenje liječniku, odluka kada je djetetu potrebna nova odjeća i kupnja te odjeće).

PRISTUPAČNOST: Očeva prisutnost, dostupnost za emocionalno povezivanje i spremnost za interakciju s djetetom bez obzira na to događa li se ili ne stvarna interakcija s djetetom.

UKLJUČENOST: Očevo neposredno sudjelovanje u aktivnostima s djetetom (igra, maženje, čitanje djetetu, izlasci s djetetom, uspavljivanje, ...).

Istraživanja pokazuju da majke provode više vremena od očeva u svakoj od navedenih sastavnica roditeljske uloge, posebice u odgovornosti, no podatci također upućuju na trend smanjivanja te razlike.

Koliko će se očevi uključiti u različite oblike skrbi o djetetu, ovisi o njima samima, ali nerijetko i o tome koliko im žene odnosno majke to dopuštaju. Očevi često izjavljuju da se osjećaju manje kompetentnima u brizi za dijete (Dobrotić i Pećnik, 2013.) pa se češće nego majke boje, primjerice, kako će im dijete ispasti iz ruku, kako neće znati udovoljiti djetetovim potrebama (Đekić, 2016.). Nerijetko i same majke pospješuju takva očeva razmišljanja izjavama poput „Pusti, ja ću brže, lakše...“, „Zašto si mu to obukao?“ itd. Važno je naglasiti da se i majke i očevi osjećaju nesigurnima kada dođe prvo dijete. Stoga je važna (međusobna) podrška kako bi mogli prevladati nesigurnost te se od početka uključiti aktivno u brigu o djetetu.

